

**APEL MATICE CRNOGORSKE ZA ODLAGANJE POPISA STANOVNIŠTVA
MEĐUNARODNOJ ZAJEDNICI I DOMAĆIM POLITIČKIM ČINIOCIMA**

Preporuke i praksa svih relevantnih međunarodnih statističkih institucija i političkih adresa govore da se popis stanovništva treba organizovati u uslovima pune stabilnosti, funkcionalnih i legitimnih institucija, izbjegavajući preklapanje s izbornim procesom i periodom konstituisanja nove vlasti.

Crna Gora i crnogorsko društvo se, nasuprot tome, nalaze u institucionalnoj, političkoj i društvenoj krizi. Državom rukovodi Vlada koja je izgubila legitimitet a formiranje nove nije izvjesno. Nakon izbora održanih 11. juna, Skupština Crne Gore nije funkcionalna i ne obavlja svoje nadležnosti. U takvim, posve neredovnim uslovima, Vlada premijera Dritana Abazovića namjerava da sprovede popis stanovništva u Crnoj Gori.

Izostajanje prakse sa prethodnih popisa, kada je Statistički zavod Evropske Unije (EUROSTAT) nadzirao kompletnu popisnu proceduru uz učešće opozicije s odgovarajućim mehanizmima kontrole, ostavlja prostor za moguće manipulacije i nepovjerenje, uz visoki rizik da će do njih i doći. Političko djelovanje vlasti u proteklom trogodišnjem periodu, usmjereno protiv građanskog a pogotovo crnogorskog nacionalnog korpusa, njegovih temeljnih vrijednosti i institucija, osnovano nas vodi do zaključka kako je prvenstveni cilj organizatora popisa manipulacija identitetskim pitanjima. Pokazatelj te namjere je i agresivna propaganda srpskih nacionalističkih snaga.

Organizovanje ovako netransparentnog popisa, u zadnjim danima funkcionisanja 43. crnogorske vlade, iskazuje namjeru da se falsifikuje demografska slika crnogorskog društva u korist ciljeva tzv. „srpskog sveta“. Nacionalističke i klerikalne snage, predvođene Srpskom pravoslavnom crkvom, ohrabrene rezultatima posljednja dva izborna ciklusa i uticajem u vlasti, žele zadati završni udarac građanskoj Crnoj Gori utemeljenoj na Ustavu iz 2007. godine.

Matica crnogorska razumije potrebu održavanja redovnih periodičnih popisa stanovništva, prije svega u cilju donošenja odgovarajućih demografskih, ekonomskih i ostalih politika važnih za svako društvo. Zato zahtijevamo da se najavljeni popis stanovništva odloži na period od pola godine, kako bi se u međuvremenu obezbijedili neophodni mehanizmi za njegovu punu kontrolu i transparentnost.

Cilj odlaganja je da popis ne izazove produbljivanje društvene krize već da dobije što veći legitimitet. U suprotnom će u Crnoj Gori neminovno doći do eskalacije političke i društvene krize. Teret odgovornosti ostaje na odlazećoj Vladi, koja može odložiti popis i otkloniti veliki rizik koji on u ovom trenutku nosi za crnogorsko društvo.

Međunarodnu zajednicu pozivamo da uzimajući u obzir navedene argumente, insistira da Vlada Crne Gore odloži popis i ispuní neophodne uslove za održavanje legitimnog popisa, radi uspostavljanja minimuma neophodnog društvenog povjerenja.

Matica crnogorska za regularno sprovođenje popisa smatra neophodnim i najvažnijim obezbjeđivanje i ispunjavanje sljedećih uslova:

- puna kontrola kompletnog popisnog procesa od strane vlasti i opozicije, na paritetnoj osnovi, na opštinskom i državnom nivou;
- kreiranje i funkcionalnu primjenu digitalne platforme koja će obezbijediti elektronsku provjeru podataka iz popisne liste svakom crnogorskom građaninu i popisanoj licu;
- nadzor i kontrolu popisa od strane Statističkog zavoda Evropske Unije (MONSTAT-a).

Matica crnogorska će ovaj apel uputiti na relevantne adrese u zemlji i inostranstvu.

Za Maticu crnogorsku

Ivan Jovović, predsjednik